

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Svitávka, okres Blansko, příspěvková organizace

Školní 457 679 32 Svitávka

Identifikátor školy: 600 105 822

Termín konání inspekce: 13. a 14. duben 2004

Čj.:	12-1153/04-11087
Signatura:	kl1ax109

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola (dále též MŠ) s kapacitou 60 dětí sdružuje též školní jídelnu (kapacita 60 jídel). Má dvě třídy a v každé z nich jsou děti ve věku od tří do sedmi let. Zřídila jí obec Svitávka (Hybešova 166, 679 32 Svitávka). Provoz zahájila v roce 1984 a od 1. ledna 2003 je příspěvkovou organizací. Ve školním roce 2003/2004 bylo zapsáno 56 dětí.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

V mateřské škole působí ředitelka a tři učitelky, z nichž jedna má vysokoškolské vzdělání. Všechny jsou kvalifikované s dlouholetou praxí. Pracují spolu řadu let. Mají celé úvazky, které jsou, s výjimkou ranních nástupů, kdy je méně dětí, plně využity.

Provoz MŠ upravuje několik řádů, které se vztahují k různým druhům činností v MŠ. Jeden z nich vhodně a velmi pěkně rozpracovává vedle povinností i práva všech, kteří se na životě školy podílejí. Ostatní řády se v některých částech zbytečně opakují a stávají se nepřehlednými. Přesto se v nich všichni zvykově orientují, takže svůj účel plní. Ředitelka si naprostou většinu pravomocí ponechala. Při výši jejího úvazku to na ní klade vysoké nároky, které ovšem zvládá. Pedagogická rada jí sice slouží jako poradní orgán, ale využívá ji především k řešení organizačních záležitostí a ke sdělování informací. Ty předává svým podřízeným i mimo porady průběžně, včas a úplně.

Při vedení pracovníků sleduje ředitelka především zájmy školy a dětí. Prosazuje při tom větší otevřenost a prezentaci MŠ na veřejnosti. K práci a zaměstnancům přistupuje vyrovnaně a zodpovědně. Svým nasazením a pracovitostí, ochotou a vstřícností jde příkladem. Navozuje a pomáhá tak udržovat vyváženou pracovní atmosféru ve škole. O práci svých podřízených má přehled. Hodnotí je nestranně a bez předpojatosti. K jejich odměňování vypracovala vhodná kritéria, ale k výraznější diferenciaci jich využívá jen velmi omezeně. Klade důraz především na průběžnou a orientační kontrolu. Podle plánu provádí i hospitační činnost. Ta však spočívá především v popisu shlednutého, bez patřičné analýzy zjištěných jevů a jasného pojmenování nedostatků. Chybí i následné kontroly na realizaci doporučení, která vyplynula z předcházejících hospitací. Účinnost odborně-metodického vedení je tak snížena. Ředitelka sice reflektuje nedokonalosti, zejména ve vztahu k sobě, ale učitelky nevede věcně a důsledně k patřičnému sebehodnocení. Spoléhá hlavně na další vzdělávání. Sama absolvovala řadu akcí, zejména z oblasti řízení, což přispělo k jejímu profesnímu růstu. U učitelek respektuje jejich odborné zájmy, ale orientuje je i k potřebám a programu školy, což se pozitivně odrazilo v kvalitě ŠVP.

Personální podmínky umožňují realizaci výchovně-vzdělávacího programu mateřské školy a byly hodnoceny jako dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je umístěna v dvoupodlažní budově, která původně sloužila i jeslím. Po jejich zrušení bylo v přízemí budovy zřízeno zdravotní středisko. To má samostatný vchod, ale přístupová cesta k němu je společná pro obě zařízení. Budova stojí uprostřed rozlehlé, velmi dobře udržované zahrady. Její vybavení kovovým programem pro pohybové aktivity dětí je sice dostatečné, ale zastaralé. Místnosti určené mateřské škole jsou velké a poskytují dětem i zaměstnancům potřebné zázemí. Jejich zařízení je původní a některé z nich vyžaduje obnovu, zejména dětské stoly a židličky odpovídající různé velikosti dětí. Pro uskladnění pomůcek, knih a dalšího materiálu chybí kabinety.

Vybavení hračkami, stavebnicemi, hudebními nástroji, didaktickou technikou a pomůckami je převážně starší, ale k realizaci výchovně-vzdělávacího programu postačující. V poslední době je obnovováno. MŠ však nemá dostatek sportovního nářadí a náčiní. Učitelky do jisté míry zpřístupnily dětem hračky a pomůcky, ale ne do důsledku. V některých případech nedomyslely účelnost jejich umístění.

Využívání materiálních podmínek ředitelka sleduje a kontrolu v tomto směru provádí především neformálním způsobem. Zlepšení materiálně-technického vybavení plánuje realisticky a střídavě. S rozvahou a rozmyslem jej postupně i uskutečňuje.

Materiálně-technické podmínky školy jsou na dobré úrovni.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

MŠ si na počátku školního roku 2003/2004 zpracovala *Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání* (dále ŠVP) s podtitulem „Dítě se učí nejlépe, pokud je podporujeme v jeho vlastním zkoumání a objevování...“. Inspirovala se při tom publikací Kurikulum podpory zdraví v mateřských školách (M. Havlínová, E. Vencálková, Portál 2000). ŠVP a na něj navazující roční plán a třídní plány tvoří soustavu logicky provázaného celku. Ovšem výběr příslušných cílů, včetně kompetencí se k naplánovanému obsahu vztahoval mnohdy jen velmi okrajově.

Výchovně-vzdělávací program MŠ byl sestaven a je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace a dokumentace dokladující naplňování výchovně-vzdělávacího programu je vedena průkazně.

Kontrolní činnost v oblasti naplňování programu školy má ředitelka naplánovanou. Realizuje ji především tak, že se spolu s učitelkami průběžně a aktivně podílí na úpravě a vyhodnocování ŠVP. Toto zpětné hodnocení však není dostatečně pružné, neboť se do dalšího plánování nějak výrazně nepromítlo.

Systém kontroly plnění výchovně-vzdělávacího programu není účinný.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu většinou respektovala psychohygienické zásady. Učitelky dbaly na vytváření dětského návyku pití i na pozitivní atmosféru ve třídě. Spontánní a řízené činnosti probíhaly vyváženě s dodržením délky pobytu venku. Doba odpočinku na lehátku pro děti, které nespaly však byla delší než potřebují, a než uvádí režim dne. Organizace kroužků, jejich zařazení v rámci činnosti školy není zcela efektivní a neplní svůj účel.

V souladu s hlavními cíli se daří otevírat MŠ rodičům, a tím je i lépe informovat nejen o projevech dětí, ale i o dění v mateřské škole.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolní výchovy.

Součástí ŠVP je přehledný a systematický plán sebeevaluace MŠ. I když zatím zůstává zpracovaný spíše v teoretické rovině, může být velmi dobrým východiskem pro realizaci sebehodnocení školy.

Průběh a výsledky výchovně vzdělávací práce

Spontánní a řízené činnosti

Motivace ke spontánním i řízeným činnostem spočívala v nabídce pomůcek a hraček, které byly součástí prostředí, nebo je učitelky záměrně připravily v rámci naplánované tématické části. Děti si volně a bez omezování vybíraly hračky. V některých případech jich vhodně využívaly k obohacení herních aktivit, které se pak smysluplně rozvíjely. Jindy naopak hračky často střídaly, aniž hru rozehrály či dokončily. To v případě, kdy chyběly vhodné a podněcující zásahy učitelky. Motivace k řízeným činnostem vycházela z přímého pozorování dětí a částečně byla spojena i s jejich zkušenostmi. Emočně je však nějak nezasahovala, takže o záměrné aktivity příliš zájmu neprojevovaly. Hodnocení dětských projevů bylo vedeno v celkově pozitivním duchu, ale zevšeobecnujícím způsobem a jen málo poskytovalo individuální zpětnou vazbu.

Pojetí plánování odráželo komplexnost přístupu ke spontánním a řízeným činnostem bez rozlišení cílů. Ke krátkodobým vhodně vázalo i dlouhodobé v podobě kompetencí. Jejich výběr však byl poněkud mechanický a ne vždy odpovídal příslušnému obsahu. Organizačně se spontánní a řízené aktivity prolínaly. Vhodně k tomu přispěla i postupná svačinka, včetně podávaného ovoce, kdy si děti samy (v rámci určité doby) zvolily čas k jídlu a tak dokončovaly hru podle své potřeby. Učitelky jim ponechávaly volnost, mohly si svobodně vybrat činnosti i hračky a podle vlastního zájmu se realizovat. Přesto si jen menšina z nich hrála se zaujetím a nepotřebovala pomoc učitelky. Ostatní vydržely poměrně krátce u hry, přebíhaly od jedné k druhé a neuměly ji rozvinout. Činnosti probíhaly převážně ve skupinách a děti je dokončovaly ve svém tempu. Nedokázaly se však na ně soustředit delší dobu. Metody a přístup, které učitelky volily sice umožňovaly dětem manipulaci a pokusy při zacházení s předměty a hračkami, ale jen málo stavěly na prožitcích a emocích. Dětskou představivost, fantazii i aktivitu se tak nedařilo vzbuzovat a v žádoucím duchu udržet. Jinak se děti pohybovaly v bezpečném prostředí a v příjemné atmosféře. Komunikovaly spolu přátelsky, bez výraznějších projevů agrese. Na učitelky se obracely s důvěrou a ty je přijímaly pozitivně. Někdy však ve snaze dětem pomoci nedokázaly počkat na jejich vyjádření a verbálně se tak mnohdy zbytečně uplatňovaly více než děti.

Průběh řízených i spontánních činností byl hodnocen jako dobrý.

Průběhové výsledky výchovně vzdělávací činnosti

MŠ nevěnuje cílevědomou pozornost pohybovému rozvoji dětí, zejména prevenci vadného držení těla. Ovlivňuje to jednak nedostatečné vybavení tělovýchovným náradím a náčiním, jednak málo příležitostí promyšleně vytvářených k podpoře pohybu. Jemné motorice učitelky věnují pozornost, ale při vytváření správného návyku držení tužky nejsou dost důsledné.

Sebeobslužné dovednosti mají děti rozvinuty na odpovídající úrovni. Zejména při jídle jsou samostatné a většinou i správně zachází s příborem. Návyky hygieny však nemají zcela upevněny.

Úroveň komunikace, jazykových a řečových dovedností i vztahů mezi dětmi odpovídaly jejich věku, včetně zdvořilostních projevů, které poměrně často uplatňovaly, i když ne ve všech situacích.

Děti se projevovaly přiměřeně sebevědomě a k sobě se chovaly celkem hezky. Méně již uměly spolupracovat a přijímat různé sociální role.

Myšlení a poznatky dětí, včetně poznatků, vztahujících se k životnímu prostředí měly běžnou úroveň.

Velmi dobré dovednosti projevovaly děti v hudebních činnostech. O péči, kterou škola věnuje výtvarným činnostem svědčí vítězné výsledky v soutěžích, kterých děti často dosahovaly i na nadregionální úrovni. Vyšší úroveň představitosti a fantazie v tvořivých hrách se projevila jen u některých dětí.

Celkově byly průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti hodnoceny jako dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve „Zřizovací listině příspěvkové organizace obce“ ze dne 18. října 2002 jsou v souladu s „Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení“ Č.j. JMK 3761/2002 OŠ, ze dne 15. dubna 2003. Název Mateřská škola Svitávka, okres Blansko, příspěvková organizace je v obou dokumentech totožný.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina příspěvkové organizace obce, Č. j.: 272/2002/vn., ze dne 18. října 2002*
2. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2003, Č. j. JMK 3761/2002 OŠ, ze dne 15. dubna 2003*
3. *Organizační řád mateřské školy ze dne 2. ledna 2003*
4. *Vnitřní řád mateřské školy (bez data)*
5. *Školní řád Mateřské školy Svitávka s platností od 1. ledna 2003*
6. *Vnější řád školy ze dne 1. ledna 2004*
7. *Vnitřní organizační řád pro provozní pracovníky školy (bez data)*
8. *Provozní řád mateřské školy z 1. ledna 2003*
9. *Rozpis pracovní doby přímá výchovná práce (bez data)*
10. *Vnitřní platový předpis z 1. ledna 2004*
11. *Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Mateřská škola Svitávka (bez data)*
12. *Co chceme v naší mateřské škole (bez data)*

13. *Roční plán „Otvíráme bránu poznání“* (bez data)
14. Zápisy z pedagogických a provozních porad ve školním roce 2003/2004
15. Plány: hospitační činnosti, pedagogických rad, vzdělávání pedagogických pracovníků, kontrolní činnosti, akcí školy ve školním roce 2003/2004
16. *Kriteria pro přiznání osobních příplatků pedagogickým pracovníkům* ze dne 2. ledna 2003
17. *Kriteria pro stanovení osobního ohodnocení pro pracovnice školní jídelny* ze dne 2. ledna 2003
18. *Kriteria pro stanovení osobního hodnocení pro správní zaměstnance* ze dne 2. ledna 2003
19. *Přehledy výchovné práce* ve školním roce 2003/2004
20. *Záznamy z hospitací* ve školním roce 2003/2004
21. Zápisy z kontrolní činnosti za školní rok 2003/2004
22. Plány výchovně-vzdělávací činnosti ve školní roce 2003/2004
23. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/ 2003 v MŠ Svitávka* z 28. srpna 2003
24. *Personální dokumentace* – doklady o nejvyšším ukončeném vzdělání pedagogických pracovníků MŠ ve školním roce 2003/2004 a osvědčení z dalšího vzdělávání učitelů
25. *Rozhodnutí o zařazení dětí do MŠ* ve školním roce 2003/2004
26. Záznamy o dětech ve školním roce 2003/2004
27. Podkladová inspekční dokumentace – mateřské školy
28. Dotazník pro ředitele před inspekcí
29. Dotazníky pro rodiče – mateřské školy ze všech tříd
30. Inspekční zpráva Čj.: 121-171/98-11066, ze dne 12 a 13. května 1998

ZÁVĚR

Hodnocení personálních podmínek bylo kladně ovlivněno tím, že vedení školy vytváří optimální podmínky pro činnost MŠ a pedagogický sbor se aktivně podílí na tvorbě ŠVP, včetně dalšího vzdělávání, které je s tím spojeno. Nedostatky se projeví v odborně-metodickém vedení, zejména v nedostatečném využití kontrolní činnosti při přijímání nápravných opatření a při realizaci následných kontrol.

Materiálně-technické podmínky působily na výchovně-vzdělávací činnost pozitivně především díky velkým prostorám zahrady a místnosti pro činnosti dětí. Negativně pak zastaralým vybavením některých částí zařízení, hlavně pro tělesný rozvoj dětí.

V průběhu a ve výsledcích výchovně-vzdělávací práce byly kladně hodnoceny uvolněná organizace činností ve prospěch spontánních aktivit a pozitivní přístup učitelek k dětem. Negativně tuto oblast ovlivnily neujasněnost v motivaci, plánování a následně i realizaci cílů v pedagogickém procesu.

Od minulé inspekce sice došlo k mírnému posunu (nastavení kritérií pro hodnocení zaměstnanců, nově pojatý program výchovně-vzdělávací práce, funkční pitný režim a postupná svačinka), který však nedosahoval takové úrovně, aby umožnil celkově a výrazně zlepšit dosavadní hodnocení.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Eliška Vencálková	...Eliška Vencálková, v. r....

V Brně dne 19. dubna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. dubna 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Jitka Davidová	..Jitka Davidová, v. r.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce - Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-05-07	12-1040/04/90-952
Zřizovatel	2004-05-07	12-1040/04/90-952

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.